

Geef het Wikiwoordenboek een zin

(zin)

#alles wat begint met een hoofdletter en eindigt met een punt

[https://nl.wikimedia.org/wiki/WCN_2017/Programma/Open_Space_Wikiwoord
enboek_Open_Space](https://nl.wikimedia.org/wiki/WCN_2017/Programma/Open_Space_Wikiwoord_enboek_Open_Space)

Hier kun je een historische inleiding
vinden en ook de pdf van de presentatie

Hoe kun je bijdragen aan het
wikiwoordenboek?

Het afschrikwekkende “begin”

{{=nld=}}

{{-pron-}}

*{{sound}}: {{audio|nl-{{pn}}.ogg|{{pn}}|nld}}

*{{WikiW|IPA}}: {{IPA|bəˈχɪn|nld}}

{{-syll-}}

*be·gin

{{-nlnoun-|{{pn}}|[[beginnen]] [2]|[[{{pn}}netje]]|[[{{pn}}netjes]]}}

{{-noun-|nld}}

""{{pn}}"" {{n}}

#het eerste deel, het op gang komen

{{bijv-1|In het ""begin"" was ze verlegen maar toen ze zich eenmaal thuis voelde werd ze brutaal.}}

{{-syn-}}

*[[start]], [[aanvang]]

{{-ant-}}

*[[eind]], [[einde]]

{{-hypo-}}

*[[grondbegin]]

{{-drv-}}

Wil je een gedegen opleiding volgen tot Wikiwoordenaar?

[links naar uitleg op de hoofdpagina](#)

Overzicht

Index

- [Hoe u mee kunt doen?](#) - [Hoe pagina's te bewerken?](#) - [Hoe leer ik het?](#)
- [Conventies en afspraken](#) - [Projecten](#) - [Definities schrijven](#)
- [Algemene discussie](#) - [Algemeen stramien](#) -- [FAQ](#)
- [Nederlandse grammatica en woordenlijst](#) - [Woordsoorten](#) - [Woordenlijsten](#)
- [Onderwerpen](#) - [Talenbestand](#) - [ISO 639](#)
- [Transtool \(vertaalhulp\)](#) - [Statistieken](#)

Leuker kunnen we het niet maken en ook niet makkelijker

Een woordenboek heeft nog meer dan een encyclopedie
een eenheid nodig over de verschillende pagina's en
daarom is alles geschreven in sjablonen

(lexicografie)

{{-ant-}}

*de allerindividueelste expressie van de allerindividueelste
emotie met het allerindividueelste woordgebruik

Bijdragen aan het
wikiwoordenboek door het maken
van citaten

Waarom en Hoe?

WAAROM CITATEN

Wat is de betekenis van een woord?

Hoe toon je aan wat de betekenis van een woord is?

Hospiteren

WNT (het 40-delige, kastvullende woordenboek
waar meer dan 130 jaar aan is gewerkt)

(spelling De Vries en Te Winkel uit 1864)

HOSPITEEREN

Woordsoort: ww.(intr.,zw.)

Modern lemma: hospiteren

onz. zw. ww. Uit *lat. Hospitari* 'als gast vertoeven'; zoo ook *du. Hospitieren* (eind 18de e. in de bet. 2). De bet. 2) bij ons wellicht ontleend via het *du.* Vgl. *eng. Hospitate* (<*lat. hospitat-*, verl. deelw. Van *hospitari*; 1681 in de bet. 1).

↪**1.** Van iemands gastvrijheid gebruik maken, als gast zijn intrek nemen.

↪**2.** Een les of lezing als gast bijwonen; bep. ook: als aanstaand leeraar lessen op een middelbare school bijwonen en/of zelf geven om ervaring op te doen; stage lopen als aankomend leeraar.

↪**Afl. HOSPITANT.** 1°. Persoon die niet als ingeschreven cursist of toehoorder maar als gast toestemming heeft om een les of lezing bij te wonen. In deze bet. mog. ook direct ontleend uit *du. hospitant*.

↪2°. Bep.: iem. die als aanstaand leeraar hospiteert (2).

© 2007 INL. Artikel gepubliceerd in 2001.

/instituut voor de
Nederlandse
taal/

HOSPITEEREN

Woordsoort: ww.(intr.,zw.)

Modern lemma: hospiteren

onz. zw. ww. Uit *lat. Hospitari* `als gast vertoeven'; zoo ook *du. Hospitieren* (eind 18de e. in de bet. 2). De bet. 2) bij ons wellicht ontleend via het *du.* Vgl. *eng. Hospitate* (< *lat. hospitat-*, verl. deelw. Van *hospitari*; 1681 in de bet. 1).

↪1. Van iemands gastvrijheid gebruik maken, als gast zijn intrek nemen.

KRAMERS, *Kunstwdt.* [1847].

V. DALE [1914 □].

— Deze eerste aankomelingen verlieten na korter of langer verblijf weder deze stad; zij waren er slechts komen **hospiteren**, *Bijdr. Gesch. Haarlem* 3, 63 [1875].

↪2. Een les of lezing als gast bijwonen; bep. ook: als aanstaand leeraar lessen op een middelbare school bijwonen en/of zelf geven om ervaring op te doen; stage lopen als aankomend leeraar.

KRAMERS, *Kunstwdt.* [1847].

V. DALE [1914 □].

— De Bree had eens bij Talp **gehospiteerd**. Talp ging naar den smaak van de Bree iets te ver. Er was wel reden tot bewondering. Talp bereikte met geringe middelen een voorbeeldige orde. Maar hij legde de klas meer dan tucht op, een druk, BORDEWIJK, *Bint*49 [1934].

Juist omdat G. Groote ... ook in de Leges van het Romeinsche Recht belangstelde en de Parijsche Canonisten daarvoor gemeenlijk een tijd naar de Universiteit van Orleans gingen **hospiteeren**, om hiermee hun rechtskundige studies aan te vullen, zal het onzeker bericht van Dénifle-Chatelain ... wel authentiek zijn, V. GINNEKEN, *Geert Groote* 110 [1942].

Hoewel voor de vakken Nederlands ..., staathuishoudkunde en staatsinrichting ... het **hospiteren** voor deze vakken ... nog niet verplicht kan worden gesteld, komt het juist voor ook voor deze vakken een beloning voor de leraar-mentor vast te stellen, *O.K.W. Med.* 27, 195 a [1963].

↪Afl. **HOSPITANT**. 1°. Persoon die niet als ingeschreven cursist of toehoorder maar als gast toestemming heeft om een les of lezing bij te wonen. In deze bet. mog. ook direct ontleend uit *du. hospitant*.

Hospitant, een hoorgast, toehoorder door vergunning, KRAMERS, *Kunstwdt.* [1847].

V. DALE [1914].

— Het is mogelijk de muzikweken geheel of gedeeltelijk als **hospitant** (auditeur) bij te wonen, *O.K.W. Med.* 27, 30 b [1963].

↪2°. Bep.: iem. die als aanstaand leeraar hospiteert (2).

V. DALE [1976].

— Inschrijving geschiedt in volgorde van aanmelding, waarbij aan werkende cursisten voorrang wordt verleend
boven **hospitanten**, *O.K.W. Med.* 28, 78 c [1964].

© 2007 INL. Artikel gepubliceerd in 2001.

De betekenis van een woord wordt bepaald door 'goede', 'erkende', 'professionele' taalgebruikers.

De betekenis van een woord kun je aantonen of onderbouwen met behulp van citaten van bovengenoemde taalgebruikers.

Als dit het gehele verhaal was zou er eigenlijk nauwelijks een wikiwoordenboek nodig zijn

Maar de taal is niet statisch, er komen nieuwe woorden bij, de betekenis van woorden kan veranderen en die verandering blijft maar voortduren.

Hospiteren

Ik

NRC 12 juli 2014

Een avondtrein vanuit Leiden. Achter me bejubelt een groep studenten luidkeels zowel elkaar als het studentenhuis waar zij zojuist allen **gehospiteerd** hebben. Ze zijn in hun competitie om de woning de allerbeste vrienden geworden.

Wanneer ze ontdekken dat de gezamenlijke treinrit nog twee uur duurt is de feestvreugde bijna niet meer te houden. Dan gaat er een telefoon af. De studente in kwestie neemt op.

„Zij?! Maar zij was zo saai!”, wordt er heimelijk gefluisterd. Blozend deelt de studente mee dat zij in de kamer mag gaan wonen. Een korte stilte volgt.

Volkskrant

10 juli 2017

M. van A.

Brief van de dag: wat als je niet de állerleukste bent

Dochter gaat in Wageningen studeren. De universiteit raadt eerstejaars aan in Wageningen te komen wonen om de kans op een succesvolle studie te vergroten. Bij studentenhuisvester Ide- alis komen op iedere vrijkomen-de kamer honderden reacties. Op de particuliere markt zijn er twee mogelijkheden: 'hospiteren' of 'logeren tijdens de introductie'. Bij deze (on)menselijke variant op de veekeuring moet je - in een uurtje of juist dagenlang, voor een kans(!) op een kamer - laten zien dat jij écht de állerallerleukste huisgenoot bent. Tenminste als je al antwoord krijgt en de kamer niet allang weer verhuurd is en de advertentie 'vergeten'.

Er is een betekenis bijgekomen.

bij de bewoners van een studentenhuus
solliciteren naar een vrijgekomen kamer

Wat is nodig voor een woordenboek:

Voor iedere betekenis van het woord,
zijn een of meer ondersteunende 'citatens'
nodig.

Voor de Oxford English Dictionary 1ste druk (1857-1928)

leverden 'wikipedianen' deze citaten!

(wikipediaan)

#iemand die zich als vrijwilliger actief inzet om alle kennis voor iedereen beschikbaar te maken

Citaat vs. voorbeeldzin

Uit **citaten** kun je de betekenis van woorden afleiden, ze komen uit externe bronnen en ze zijn door de lexicograaf geselecteerd.

Voorbeeldzinnen zijn door de lexicograaf 'verzonnen'.

Een goed citaat kan een voorbeeldzin zijn maar een voorbeeldzin is geen citaat.

HOE

De inhoud van een citaat:

1. welk woord / betekenis
2. **Wat** heeft **Wie Waar** en **Wanneer** geschreven

Het waarom het en hoe zijn van minder belang.

Hoe dit te coderen in het Wikiwoordenboek

...

{{bijv-1 |... ""{{pn}}"" ...}}

(begin)

het eerste deel, het op gang komen

{{bijv-1 In het ""begin"" was ze verlegen maar toen ze zich eenmaal thuis voelde werd ze brutaal.}}

?

.....

{{bijv-1|... ""{{pn}}""... <ref>...</ref>}}

.

.

{{refs}}

(kuifpinguïn)

kleine pinguïns van het geslacht Eudyptes

{{bijv-1| "Kuifpinguïns" zijn kleine pinguïns van het geslacht Eudyptes. Ze hebben een woeste, gele kuif en bloedrode ogen. Alle kuifpinguïns leven op eilanden binnen de zuidpoolcirkel, in grote broedkolonies. <ref>NRC Lucas Brouwers 5 oktober 2016 </ref>}}

...

{{bijv-1| ""{{pn}}"" <ref> {{Aut|...}} "titel" vertaald door ... jaar .... {{ISBN|..}} pagina .. </ref>}}

(lexicograaf)

{{beroep|nld}} iemand die woordenboeken schrijft

{{bijv-1|Want hoewel we misschien lachen om de wonderlijke charme van zijn definitie "lexicograaf" (een schrijver van woordenboeken; een onschadelijke zwoeger die zich bezighoudt met het opsporen van de oorsprong en het nauwkeurig beschrijven van de betekenis van woorden), we kunnen alleen maar versteld staan van zijn aanpak van, zeg maar, het werkwoord take. Johnson gaf met ondersteunende citaten niet minder dan 113 betekenissen van de transitieve vorm van dit werkwoord en 21 van de intransitieve. <ref> {{Aut|Winchester, Simon}} "De gekwelde woordenaar" vertaald door Peter Out 1998 {{ISBN|90-254-2146-6}} pagina 105 </ref>}}

.

.

{{refs}}

We kunnen nu samen een citaat gaan toevoegen aan het wikiwoordenboek.

Noem maar een woord

`{{nodef}}`